

Військові умови із обмеженим доступом до проточної води і засобів гігієни, а також із підвищеним ризиком поранень є ідеальним середовищем для виникнення правця. Це – інфекційна хвороба, яку викликають бактерії *Clostridium tetani*. Вони живуть у ґрунті та кишковому тракті тварин.

Від людини до людини це захворювання не передається. Інфікування правцем може відбуватися при потраплянні бруду у рану або поріз, внаслідок укусів тварин чи травмування гострими предметами, уламками деревини.

Правець вражає нервову систему і проявляється сильними судомами. Смертність від нього сягає 70%. Єдиний надійний спосіб захиститися від правця — щеплення.

Відповідно до [Національного календаря профілактичних щеплень](#), імунізація від правця (а з ним – і від дифтерії у складі комбінованої вакцини) здійснюється у 2, 4, 6, 18 місяців, 6 та 16 років. Утім імунітет не зберігається на все життя. Тому необхідна ревакцинація у 26, 36, 46, 56, 66 і далі – кожні десять років. Вчасна ревакцинація є вкрай важливою. Водночас лише 45,4% зробили її упродовж 2021 року.

Звертаємося до усіх дорослих: перевірте свій вакцинальний статус. Коли ви востаннє отримували щеплення проти правця? Якщо минуло понад 10 років, – обов'язково зверніться до найближчої амбулаторії або до медичного працівника в центрі розміщення внутрішньо переміщених осіб. Якщо ви плануєте захищати Україну на фронті, будь ласка, не забудьте обов'язково зробити щеплення.

Вакцини від дифтерії і правця в державних закладах охорони здоров'я безоплатні.

Якщо у дитинстві ви не вакцинувалися або точно не знаєте про це, необхідно отримати мінімум три дози вакцини проти правця і дифтерії (АДП-М) – спочатку першу дозу, через місяць – другу, через шість місяців після другої – третю.

У час війни, як і у мирний час, всі щеплення вносяться до електронної системи охорони здоров'я (ЕСОЗ). Проте радимо також отримати на місці довідку про проведену вакцинацію.

Потурбуйтеся про власний захист! Зробіть щеплення проти правця!